

Ohjeita tutkimuksen hyödyntämissuunnitelman laatimiseksi

Tällä sivulla on ohjeita tutkimuksen hyödyntämisen rahoitushaun hakemuksen liitteeksi tulevan tutkimuksen hyödyntämissuunnitelman laatimista varten sekä keskeisten käsitteiden määritelmiä. Suunnitelmaa kirjoittaessa ota huomioon, että sitä arvioivat sekä suomalaiset että ulkomaiset eri alojen asiantuntijat. Suunnitelma tulee siksi kirjoittaa englanniksi ja yleistajuisesti, välttäen tieteenalakohtaisen erikoisterminologian tarpeetonta käyttöä.

POC-rahoituksessa arvioidaan tutkimustulosten hyödyntämispotentiaalia ja sekä hankkeen toteutettavuutta. Tutkimuksen hyödyntämissuunnitelmassa tulee kertoa, mikä on se taloudellinen tai muu yhteiskunnallinen vaikuttavuus, jota hankkeella voi pidemmällä aikavälillä olla.

Hyödyntämissuunnitelman pääpainon tulee olla sen prosessin kuvaamisessa, jossa tutkimusta hyödynnetään. POC-hankkeissa on jo lähdetty tieteellisestä tutkimuksesta eteenpäin, tieteelliseen tutkimukseen ei myönnetä tässä hakumuodossa rahoitusta.

Käsitteitä, määritelmiä ja ohjeita

Muu yhteiskunnallinen vaikuttavuus = tutkimustulosten hyödyntäminen sellaisten uusien, ei-kaupallistamiseen tähtäävien ratkaisujen kehittämiseen, jotka parantavat yksilöiden, yhteisöjen, ja yhteiskunnan toimintakykyä, toimintaa ja hyvinvointia tai jotka edistävät kestävä kehityksen tavoitteita. Vaikuttavuuden tavoite voi olla esimerkiksi päätöksenteon tukeminen, käyttäytymisen ja kulttuurin muutoksen tukeminen tai osaamisen ja palveluiden kehittäminen. Hankkeen tavoitteita voivat olla esimerkiksi tietokanta, aineisto tai materiaali, tiekartta, skenaario tai malli; toimintaohje tai työkalu, interventio tai neuvontapalvelu jne.

Tuotos = määrällisesti mitattavissa oleva konkreettinen asia kuten teos, materiaali, laite, kone, lääke, tavara tai oppimateriaali tai immateriaalinen asia kuten verkkosivusto, digitaalinen aineisto, peli, applikaatio tai palvelu. Tuotos voi olla kaupallistettava tai hankkeen tavoitteena voi myös olla ei-kaupallistettava tuotos, eli esimerkiksi julkiseen käyttöön tuleva hyödyke.

Tuotteistaminen = prosessi, jossa kehitetään tai muutetaan jotain prosessia, käytäntöä, mallia, taitoa, tuotetta tai palvelua tms. Tuotteistamisessa voi olla kyse esimerkiksi tuotteen tai palvelun tarkoituksen, kohderyhmän, tavoiteltujen hyötyjen, tarvittavien resurssien, kustannusten tai

laatuvaatimusten tarkentamisessa. Tuotteistamisprosessissa on useita vaiheita, jotka ovat usein joko osittain päällekkäin tai limittäin. Tuotteistaminen voi tähdätä tuotoksen kaupallistamiseen, jossa tavoitteena on viedä uusi tai uudistettu tuote, tuotantotapa tai palvelu markkinoille.

Kaupallistamisprosessissa on myös useita vaihetta kuten esimerkiksi idean ja tuotteen suojaaminen ja teknologiasiirto, asiakas- ja markkina-analyysi.

Yhteistyökumppani (collaborator) = ihmiset/toimijat, jotka ovat mukana kehittämässä hanketta

Kohde/käyttäjärühmä (user group) = ihmisjoukko, jolle hankkeen tavoiteltu vaikutus on suunnattu

Sidosryhmä (stakeholder) = oleelliset ympäristön muut toimijat eli kaikki ne tahot, joiden kanssa hanke on vuorovaikutuksessa, jotka vaikuttavat sen toimintaan ja joihin sen toiminta vaikuttaa.

Sidosryhmät voivat olla yksilöitä, ryhmiä tai organisaatioita. Huomioi myös mahdolliset alan toimintaa säätelevät viranomaiset ja näiden rooli ja vaikutus hankkeelle.

Tutkimustulosten hyödyntämispolku

- mikä on tutkimustulosten hyödyntämisellä tavoiteltu pitkän aikavälin vaikuttavuus, joka hankkeella nähdään olevan ja minkä hyödyntämispolun vaiheen toteuttamiseen nyt haettavalla rahoituksella tähdätään
- mitä konkreettisia vaikutuksia hankkeessa tavoitellaan
- millaista tuotosta/tuotetta tavoitellaan
- mitä jatkoaskeleita vaikuttavuuden edistämiseksi/tuotteistamisessa/kaupallistamisessa on nähtävissä ja miten ne voidaan toteuttaa (esim. lisärahoitus, jatkokehittäminen ja -testaus)
- mikä on muuttunut, kun hanke pääsee tavoitteisiinsa, ja mikä on pitkän aikavälin yhteiskunnallinen vaikutus, joka tutkimustulosten hyödyntämisellä tulee olemaan

Hyödyntämispolun kuvaamisessa voi käyttää hyödyksi saatavilla olevia teknologisen tai yhteiskunnallisen valmiuden tasojen kuvauksia, kuten esimerkiksi Technology Readiness Levels (TRL) in Horizon Europe [Enspire](#)) ja Societal Readiness Levels (SRL) ([Innovation Fund Denmark](#)).

Tutkimuksen hyödyntämisen rahoitusmuodossa rahoitettavat hankkeet ovat lähellä tieteellistä tutkimusta, ollen kuitenkin tutkimuksen hyödyntämispolulla tieteellistä tutkimusta pidemmällä.

Hankkeiden tulisi tavoitella vähintään valmiustasoa 3-4 hankkeen päättyessä.

Hankkeen vaikutusten seuranta

Hankkeen edistymistä ja vaikutuksia voidaan seurata ja todentaa käyttämällä määrällisiä tavoitteita ja indikaattoreita. Edistymistä ja vaikutuksia voidaan seurata ja todentaa myös laadullisin menetelmin. Seurantakeinot tulee valita hankkeen luonteen mukaan.

Määrällisiä seurantaindikaattoreita ovat esimerkiksi tuotokset, järjestetyt tilaisuudet ja niiden osallistujat, käyttäjämäärät jne.

Laadullisia keinoja todentaa vaikutuksia on kuvata sanallisesti esimerkiksi, miten voidaan todeta

- hankkeessa määriteltyjen välitavoitteiden saavuttaminen;
- testin tai kokeilun onnistuminen;
- hankkeen tuottama tietoisuuden lisääntyminen;
- käyttäjien sitoutuminen hankkeen tavoitteeseen;
- kohderyhmien omistajuus hankkeeseen sen päättymisen jälkeen